

Český jazyk a literatura

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět český jazyk a literatura vychází ze vzdělávacího oboru Český jazyk a literatura z RVP GV. Tento předmět rozvíjí klíčové kompetence gymnaziálního vzdělávání, především kompetence komunikativní. Cílem předmětu je získání dobré znalosti mateřského jazyka, orientace v různých komunikativních situacích, posouzení kvality literárního nebo filmového díla. Daný předmět tříbí vkus žáka, ovlivňuje jeho názory, postoje, hodnotovou orientaci, formuje jeho sociální a mravní cítění. Je úzce spjat s dějepisem a výtvarnou a hudební výchovou. Předmět je realizován s následující hodinovou dotací: 1. ročník, kvinta – 3 vyučovací hodiny, 2. ročník, sexta – 3 vyučovací hodiny, 3. ročník, septima – 3 vyučovací hodiny, 4. ročník, oktáva – 3 vyučovací hodiny. Tato dotace je rozšířena v 1., 3. a 4. ročníku vždy o jednu disponibilní hodinu.

Český jazyk a literatura obsahuje dva tematické okruhy: jazyk a jazyková komunikace a literární komunikace.

Výuka je založena především na výkladu, práci s textem, diskusi, na tvorbě psaných nebo mluvených příspěvků k vybraným tématům, procvičování získaných vědomostí ústní nebo písemnou formou, důraz je kladen rovněž na samostatné aktivity, projektovou a skupinovou práci.

Vzdělávací obsah předmětu je dále naplňován zhlédnutím alespoň jednoho divadelního představení ročně. Dalšími aktivitami jsou soutěže (Olympiáda z českého jazyka, literární soutěže organizované knihovnou, dalšími institucemi) a projekty.

Při hodnocení žáků je kladen důraz na motivační, informativní a výchovnou funkci hodnocení. Ke zjišťování úrovně žakových dovedností a vědomostí volí vyučující různé formy – písemné práce, slohové práce, řešení testových úloh, diktáty, jazykové rozbory, zpracování referátů a prací k danému tématu, samostatné aktivity, projektové a skupinové práce. Žáci jsou cíleně vedeni k autonomnímu hodnocení a hodnocení spolužákem.

Vyučovacím předmětem prolínají tato průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova – sociální komunikace.

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – významní Evropané, evropské kulturní hodnoty, kořeny.

Mediální výchova – média mediální produkce, účinky mediální produkce, vliv médií, role médií v moderních dějinách.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- žák kriticky přistupuje ke zdrojům informací, k jejich tvořivému zpracování a k jejich využívání při svém studiu a praxi
- žák se má možnost zapojit do různých soutěží, olympiád, porovnat své výsledky se studenty třídy, školy
- žák uplatňuje a rozvíjí dovednosti získané v jiných předmětech (historické souvislosti, tradice, kulturní dědictví).

Kompetence k řešení problémů

- žák uplatňuje dříve získané vědomosti a dovednosti
- učitel vede žáka ke kritickým interpretacím získaných poznatků a zjištění, k jejich ověřování, nacházení argumentů a důkazů pro svá tvrzení, k formulování a obhajobě podložených závěrů
- žák pracuje ve skupinách, učí se respektovat názory ostatních spolužáků

Kompetence komunikativní

- ve svých mluvených i psaných projevech je žák směřován k jasnému a srozumitelnému vyjadřování
- žák vhodně prezentuje své práce i sám sebe před známým i neznámým publikem
- učitel vede žáka k porozumění sdělení v různých komunikačních situacích, ke správným interpretacím přijímaných sdělení a věcné argumentaci.

Kompetence sociální a personální

- žák vytváří a snaží se udržovat hodnotné mezilidské vztahy založené na vzájemné úctě, toleranci, empatii, je veden k hodnocení práce spolužáků nebo skupin, předávání vlastních zkušeností a poznatků
- učitel vede žáka k rozhodování na základě vlastního úsudku, k odolávání mediálních a společenských tlaků
- žák se účastní besed, kulturních akcí.

Kompetence občanské

- žák navštěvuje divadelní představení, rozvíjí tak své estetické cítění, vytváří si prostor pro diskusi, analýzu a formulování svých názorů
- žák je veden k respektování různorodosti hodnot, názorů, postojů a schopností ostatních lidí, k prezentování své práce při různých příležitostech
- žák si rozšiřuje svá poznání, chápání kulturních a duchovních hodnot, je veden k jejich ochraně, spoluvytváření.